

Адам СТАВОВИЙ

ЛІТО

ОПОВІДАННЯ

З польської переклав Леонід ДОМСЬКИЙ

Зі спекою жарти кепські. Надто, коли гарячка розпалює уяву.

Літо почалось уже в травні — сонце вдосвіта панувало на безхмарному небі і пражило немилосердно. У червні було ще гірше: температура щодня перевищувала тридцять два градуси в тіні.

У пообідній час місто так розпеклося, що асфальт обліплював колеса автомобілів. Спека розливалася вулицями, проникала до помешкань і погребів, спалювала траву та листя в парках. Навіть у грубих стінах моєї альма матер через спеку сорочки липли до тіла і в студентів паморочилась голова. Хіба що раннього ранку і пізнього вечора можна було сяк-так гризти граніт науки.

Складши останній залік, я з полегкістю зітхнув і поволікся додому. З жахом думав про те, що доведеться входити до двокімнатної духовки.

І справді, коли я відчинив двері, гаряче повітря мало не звалило мене з ніг. Я нашвидку перехилив склянку — нема нічого кращого за джин із тоніком та льодом. Освіжився під душем і переглянув пресу. Якось притримався до вечірнього фільму.

Довго не міг заснути — крізь розчинене навстіж вікно напливало розпечено повітря, плавки прилипали мені до сідниць, раз у раз доводилося витирати спіtnілі долоні. Я вирішив завтра вранці поїхати за місто, до Скельок. Мав надію, що в долині, оточеній скелями, спека буде не така докучлива. З цією думкою о другій годині ночі я нарешті заснув.

Устав близько восьмої. Глянув на термометр: тридцять чотири градуси на сонці. Запакував трохи харчів, питва, фотоапарат, бінокль і жваво вирушив до прохолоднішої околиці. Коли автобус п'явся на вершину, я озирнувся: над містом висіла голубувата мла — суміш випускних газів та гарячого повітря: за прогнозом день мав бути нестерпний. Аж ось приміський автобус дістався долини; чималою юрбою рушили ми до скель обіцяніх. Під'їзна дорога була захаращена автомобілями.

Йдучи уздовж струмка, я добувся входу — широкий простір звужувався до узвозу, врізаного у вапнякові скелі. Щоразу я зупинявся в цьому місці зачарований: вузенький потік, що плине з ущелини і котить свої води краєм луки, сліпучо-білі скелі, комахи, що рояться серед квітів і трав, тиша. Цього дня тиші не було: біля піdnіжжя скель вивернулася на постілках, мабуть, чи не четверта частина міста. Я перетяг вхід-луку і заглибився в узвіз. Я знов місце, де напевно панує тиша і спокій. Після кілометрової мандрівки зіп'явся на досить стрімку скелю. Заслонений знизу прискалок, невелика печера привітали мене приємним холодом і сподіваням спокоєм. Я з полегкістю скинув черевики і сів при вході до печери. Трохи підживився, випив води і, задоволений, розширнувся довкола. Переді мною відкривався чудовий краєвид на узвіз та скелі. Вапнякові колони зносилися в небо, розділені положистими узгір'ями, густо порослими ялинами, соснами та буками. Рясnota скельних труб, потрощеного каміння та зелені творила приємну для ока мозаїку. Час від часу до мене долинали дзюркотливі голоси відпочивальників, що походжали внизу, потім знову озивався затишний шепіт струмка, що вперто обминав каміння.

Я думав про все і ні про що. Не знаю, як довго. Раптом на прискалку з протилежного боку, за якихось чотириста метрів від мене, краєчком ока зауважив невиразний силует і вмить прокинувся з задуми. Ясна пляма тіла майже зливалася з білиною скель. Я сягнув рукою по біноклю. Він мало не випав мені з рук — на скелі лежала гола дівчина. Я прикипів до неї очима: чарівний профіль обличчя, загублений серед безладно розкиданого світлого волосся. Невеликі перса (саме такі я обожнюю) і тендітні літки. Вона лежала непорушно; я почав непокоїтися, чи вона жива, бо крізь грайливе марево не міг до пугтя розгледіти, чи рух її грудей не ілюзія. Раптом вона встала і потягнулася. О Боже, та й стан же в неї! Якийсь час, поки вона не ввійшла до своєї печери, я міг милуватися її чудової форми сідницями. Сидів, онімілій, до пізнього вечора, але прекрасна незнайомка більше не показувалася. Я ледве встиг на останній автобус.

Другого дня — після фатальної ночі — я був у видолинку чи не перший. Чекав довго; шойно коли сонце осяяло її прискалок, вона випливла з темного отвору печери. Я блискавично приклав бінокль до очей: пагорок її лона перевершував найсміливіші сподівання, а осиний стан я обійняв би долонями. Споглядав її красу задля естетичних переживань, хоча до цього, звісно, долучався й еротизм. Я милувався зігнутутою в коліні ногою, помаранчами персів і бездоганною різьбою обличчя. Я видивлявся у бінокль до болю в очах. І знову вона зникла — так само раптово, як і попереднього вечора.

Я знову погано спав уночі. Чи то завинила нічна задуха, чи так палко я mrіяв торкнутися її, поцілувати!

Наступного дня я постав перед очима екзаменаційної комісії (навіть не знаю, про що мене питали), тож приїхав до Скельок лише пополудні.

Квапливо забрався на свій прискалок і гарячково приклав бінокль до очей. Вона була там, на своєму місці, дозволяючи розглядати себе, оточена сонцем та дикою природою. Я дивився, насолоджувався, дивився, робив знімки і знову дивився...

Не знаю, як я потрапив додому. Холод печери змінився неприємною задухою помешкання. Я освіжився під душем. Чи їв? Де там! Роздягнений догола звалився у ліжко.

Пробудив мене делікатний дотик — ніби метелик торкнувся кінчиків волосинок на моїх грудях. Я здригнувся. Ще один дотик. Я чув, як волосинки згинаються, ніби вершечки трав під подмухом тиховію. У кімнаті панувала напівтемрява: місяць уповні зазирав у відчинене вікно. Я бачив її чудово: вона лежала поруч зі мною, гарна, гола. Ось вона знову з розпущенним волоссям легенько торкнулася моїх грудей. Я затремтів. Вона всміхнулася і, ковзнувши по моєму оголеному торсі, перебігла губами по моїх устах. Я почув запах сіна, сонця, скель, холод печери та струмка. Щось урвалося мені в грудях і покотилося в напрямку підчерев'я.

— Як ти сюди потрапила? Як тебе звати? — хапливо цілував я її вличко.

У відповідь вона приклала мені пальця до вуст і просунула язика мені між губів. Мій погляд і рука блукали по закамарках її тіла: вона охоче піддавалася пестощам. Час від часу коротка дрож перебігало її м'язами. Коли я вже окреслив лінію плечей, спізнав делікатний рельєф хребта, загубився долонею між теплих стегон, а жадання немовби розшарпувало мене на клапті, я ввійшов у неї, як уходять до гостинного дому.

Ніби захоплена зненацька, вона якийсь час лежала на мені без руху. Спершу делікатно, ніби ненароком, поводила напруженими стегнами, після чого сперлася руками на мої плечі і сіла на мене верхи. Я ледь підвівся і поцілував піпку правої груді. Поцілував ще раз і ще раз. Зубами ледь-ледь покусував рожевий кінчик, ніби хотів облупити шкіру з достиглого персика. Відтак перекинувся на другу грудь. Повторив пестощі. І знову ліва. Права. Нарешті вона рушила. Була вершником, а я — огирем. Я втратив відчуття часу та простору, розчинився в тім рухові, екстатичному, пречудовому, незмінному від початку світу. Мчався наввипередки з вітром, його подмухи холодили розпалене чоло. Я минав людей, яких ніколи не зневажав, краєвиди, яких ніколи не бачив. Прекрасний вершник гнав мене все далі й далі. Швидше, глибше, далі. Я не зневажав, що робити з головою і руками, голова вгрузла в подушку, руки м'яли простирадло. І вона. Гарна та гожа, вона звивалася наді мною, ритмічно підносячи стегна, мов амazonка. Я бачив, що це улюблена її поза. І вона з цим не крилася. Це виражало її обличчя, спину, сідниці, дихання. Я був щасливий і променів радощами. Я вибухнув, а за мить відчув раптове трептіння її тіла та крещендо насолоди. Вона опустилася на мене з зітханням; ми лежали, притуливши одне до одного, спітнілі, й мовчки дослухалися до дедалі повільнішого биття наших сердець. Я й незчувся, як заснув, — уперше за кільканадцять днів мене не мучили нічници.

Розбудив мене близький гуркіт грому й порощання дощу в віконний карниз. Фіранка пузирилася на вітрі, що вдирався до помешкання. Нарешті буря остудить пристрасті літа. Я лежав сам. Роззирнувся: ніде її не видно. Зазирнув до ванної кімнати, до кухні, до шаф. Перевірив двері — були зачинені зсередини. Лише вікно було розчахнute, та не могла ж вона вийти надвір з четвертого поверху! Я метався по обох кімнатах, як божевільний. Навіть не зневажав її імені. Вибіг у коридор. Нікого, жодних слідів. Тієї ночі я вже не склепив очей.

Назавтра, ледь зайнялося на світ, я вже був у видолинку. І тільки даремно просидів цілий день: прекрасна незнайомка не вийшла з печери, у спітнілій руці я безсило стискав бінокль. П'ять днів намарне чекав я її вночі й виглядав удень. Нарешті вирішив перевірити її печеру.

Зі свого місця я виразно бачив прискалок і вход до печери. Я спустився зі скелі й рушив стежкою над потічком. Дорога була важка, всіяна кам'яни-

ми брилами, тож я уважно дивився собі під ноги. Через кілька хвилин був під скелею. Задер голову, аби побачити, чи дуже важко буде спинатися. Прискалка не було. Що воно за морока, не може ж ні сіло ні впало пропасти шмат скелі. Я пройшов трохи далі: сподівався побачити жадану печеру під іншим кутом. Нічогісінько, сама гола скеля. Спробував ще кілька разів... Усе намарне. Я піднявся на скелю, дійшов до вершини — прискалок і печера як крізь землю провалилися. Лише вивітрений вапняк.

Кінець кінцем я почав спинатися на всі довколишні каменюки, скелі та стежки, намагаючись точно визначити місце її печери. Виявiloся, що той скельний виступ видно тільки з одного місця. З мого прискалка. Я скучився на ньому і заснув неймовірно втомлений. Уранці в мене боліли всі м'язи та кістки. Я обхлюпався водою зі струмочка і знову взявся до своїх сізіфових сходжень та пенелопиних виглядань. Але вони принесли тільки головний біль та розчарування. Пізньої ночі, зневірений, я поплentався додому.

Я змив із себе дводенний бруд і піт, розстелив ліжко. Раптом побачив повішений на спинці крісла фотоапарат. Знімки, знімки! Тож я зужив чи не всю фотоплівку! Я кинувся до антресолей, відшукав бачок та реактиви. Влетів до ванної, блискавично приготував проявник і поклав плівку до посудини. Ледве витримав півгодини, потрібні на те, щоб проявити плівку. Ще мокру почав переглядати кадр за кадром. Знімки вдалися на славу: всі чіткі, всі з належною глибиною. От лише на жодному не було прискалка, печери, ані голої дівчини з розпущенним волоссям.

Це все. Я часто думаю про ту літню ніч, ще частіше їжджу до Скельок, намагаючись попри все віднайти там ту скелю та прискалок. Не розумію. Мабуть, у мене з'явилися дивацтва. Співпрацівники намагаються триматися від мене чимдалі.

Сьогоднішній прогноз погоди мене дуже збадьорив: верховинці передбачають, що в наступному році буде спекотне літо.

